

รายจ่ายแผงในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากาชองไทยปี พ.ศ. ๒๕๑๖

นายธรัชชัย มหอรรัม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นล่วงหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๖

ISBN 974-564-317-3

009667

工 1582b2b0

TAX EXPENDITURES OF THAILAND'S PERSONAL INCOME TAX : 1983

Mr. Thawatchai Mahatham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

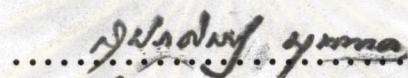
Chulalongkorn University

1985

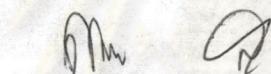
หัวขอวิทยานิพนธ์ รายจ่ายแผงในภาษีเงินได้บุคคลธรรมชาติของไทยปี พ.ศ. ๒๕๖๖
 โดย นายธวัชชัย มหธรรม
 ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ์ ธีรดยายนันท์

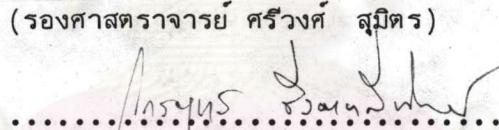

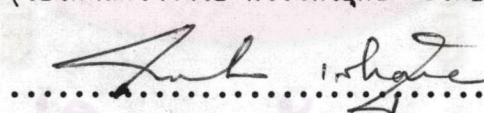
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

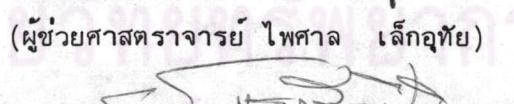

 คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิธ ชิตานนก)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ครุวงษ์ สุทธิรัตน์)

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ์ ธีรดยายนันท์)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพบูล เล็กอุทัย)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อనันต์ แสงธีระปิติกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์	รายจ่ายแผงในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากาของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๑๖
ชื่อนิสิต	นายอรุณรัชัย มหาธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรฤทธิ์ ศรีตยาศินนท์
ภาควิชา	เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๑๗

บทคัดย่อ

เกือบทุกปีในระยะเวลาสามทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลไทยประสบกับการขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง สภาพการณ์เข่นนี้ไม่ได้แสดงว่ารัฐบาลจะใจที่จะให้เงินโดยย่างงบประมาณต่อสู้กับความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจ แต่แสดงให้เห็นความจริงที่ว่าการขาดดุลงบประมาณเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก นั่นคือการเพิ่มขึ้นของรายได้รัฐบาลไม่สามารถตามทัน การขยายตัวของรายจ่าย ผลคือภาระหนี้สินของรัฐบาลได้พอกพูนขึ้นเรื่อยๆ และกล้ายเป็นปัญหาที่น่าวิตกกังวลอย่างยิ่ง การแสวงหารายได้และการลดรายจ่ายของรัฐบาล เป็นสิ่งที่จำเป็น มาตรการที่ใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายสองประการนี้ล้วนแล้วแต่เป็นมาตรการแบบช้ำครั้งช้ำคราว ซึ่งยังคงไม่เพียงพอและจริงๆ แล้วก็ไม่ใช่วิสัยทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาที่มีสภาพเรื้อรังเข่นี้ สิ่งที่ควรกระทำก็คือการพิจารณาปัญหาอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง

ในแขนงวิชาเศรษฐศาสตร์การคลัง แนวความคิดที่จะสนองตอบต่อความต้องการดังกล่าวได้เป็นอย่างดีก็คือ แนวความคิดเกี่ยวกับรายจ่ายแผงในภาษี ซึ่งพิจารณาว่ารายได้ของรัฐบาลที่ลดลงอันเนื่องมาจากบทบัญญัติที่ไม่จำเป็นของภาษีนั้น แท้ที่จริงแล้วก็ เสมือนหนึ่งรายจ่ายของรัฐบาลนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจ่ายเงินผ่านระบบภาษีแทนที่จะผ่านการใช้จ่ายโดยตรงของรัฐบาล โดยความหมายนี้ แนวความคิดเกี่ยวกับรายจ่ายแผงในภาษีจึงเป็นการวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายของรัฐบาลไปพร้อมๆ กัน เป็นแนวความคิดที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขข้อบกพร่องของระบบงบประมาณของไทยเป็นอย่างยิ่ง

เท่าที่ผู้เขียนทราบ วิทยานิพนธ์ เล่มนี้เป็นงานวิจัยขั้นแรกในประเทศไทยที่ใช้แนวความคิดเกี่ยวกับรายจ่ายแผงในภาษี การศึกษาจะจำกัดอยู่เฉพาะกรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย โดยทำการระบุและประมาณค่ารายจ่ายแผงในภาษีอันเกิดจากกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับ

ภาคีชนิดนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๗๖ วิธีการศึกษาที่ใช้เป็นแบบพัฒนามาร่วมทั้งการคำนวณอย่างง่าย ๆ ตามกระบวนการจัดเก็บภาคีชนิดนี้ การวิเคราะห์กราฟโดยแบ่งแยกเงินได้ของบุคคลออกเป็นส่องประเทกใหญ่ ๆ คือ เงินได้ที่มิใช่มาจากการทำงานและเงินได้ที่มาจากการทำงาน และในเงินได้แต่ละประเทกนั้น ได้เรียงลำดับการวิเคราะห์จากรายการที่มีมูลค่ามากไปยังรายการที่มีมูลค่าน้อย จนกระทั่งถึงรายการที่ไม่สามารถประมาณค่าได้ หลักเกณฑ์ที่ยึดคือในการคำนวณก็คือ หลักความสอดคล้องและหลักการประมาณค่าขั้นต่ำ

ผลของการวิเคราะห์พัฒนาไปได้ล้วน ๆ ดังนี้คือ

๑. ในเชิงคุณภาพ รายจ่ายแฟงล้วนใหญ่ในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากายของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ ให้ประโยชน์แก่ผู้เสียภาษีสองกลุ่มคือ ข้าราชการและคนฐานะดี

๒. ในเชิงปริมาณ รายจ่ายแฟงในภาษีที่มีมูลค่าประมาณ ๒,๓๕๓.๔๔ ล้านบาท และโดยที่รายได้จากภาคีชนิดนี้ในปีเดียวกันมีมูลค่า ๑๔,๙๔๐.๙๙ ล้านบาท ดังนั้น สรุปในรูปของการเปรียบเทียบกันได้ว่า รายจ่ายแฟงในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากายของไทยปี พ.ศ. ๒๕๗๖ มีค่าอย่างต่ำประมาณร้อยละ ๑๖.๖๔ ของรายได้ภาคีชนิดนี้ในปีเดียวกัน

จากการวิจัยชี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของรายจ่ายแฟงในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากายทั้งจากประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษานี้ ผู้วิจัยให้ขอเสนอแนะว่า การปรับปรุงระบบข้อมูลเป็นสิ่งที่จะขาดเสียไม่ได้เพื่อเปิดทางให้การศึกษาตามแนวความคิดนี้ก้าวหน้าต่อไป และการศึกษาขั้นต่ำไปที่มีลำดับความสำคัญมากที่สุดคือ การประยุกต์แนวความคิดนี้กับภาษีชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อนำไปยังการจัดทั่งประมาณประจำปีของรายจ่ายแฟงในระบบภาษีของประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Tax Expenditures of Thailand's Personal Income Tax : 1983
Name Mr. Thawatchai Mahatham
Thesis Advisor Associate Professor Kraiyudht Dhiratayakinant, Ph.D.
Department Economics
Academic Year 1984

ABSTRACT

Almost every year during the past three decades, the Government of Thailand has been suffering budget deficit. This situation does not show that the government has intended to use budget policy to encounter economic fluctuation; but it reveals the fact that budget deficit is an unavoidable. In other words the increase in its expenditure. This leads to the augmentation of public debts and now becomes a serious problem. Public revenue increment and the expenditure cut are both needed. Discretionary actions have been undertaken to achieve these two objectives. Yet, they are not enough and indeed it is not a correct route to rectify such a chronic problem. What should be done is to analyse the problem systematically and continuously.

Tax Expenditure is a concept that should be examined in this connection. It conveys public revenue losses attributable to unnecessary provisions which are of similar nature as government expenditures; but instead of paying the money through direct government expenditures, these expenditures are made through the tax system. Consequently, the tax expenditures concept can be used to analyse public revenue losses in terms of public expenditures.

As far as the researcher knows, this thesis is a pioneering work concerning with tax expenditures concept in Thailand. The study is confined to the personal income tax and aims to identify and estimate the tax expenditures of this tax as the result of the tax law enforced in 1983. The methodology is descriptive with simple calculation in accordance with the process of collecting this tax revenue. The analysis divided individual income into two major categories, namely, unearned income and earned income. Within each category of income, the items are ranked by their importance in terms of the revenue foregone. The guidelines used for calculation are consistency and conservatism.

The results of the analysis can be summarized as follows:

1. Qualitatively, most of the benefits from the tax expenditures go to two groups of taxpayers, namely, the bureaucrats and the rich.
2. Quantitatively, the total of the tax expenditures is about 2,353.94 million baht. This tax yields the revenue of 14,140.11 million baht in the same year. Therefore, the tax expenditures of Thailand's personal income tax in 1983 is about 16.65 % of the revenue of this tax in that year.

From the results of the study which indicate the significance of the tax expenditures. The researcher suggests that the improvement of data is indispensable in order to pave the way for further researches. The priority is given to the application of this concept to other taxes so that they would be combined to prepare Thailand's Tax Expenditure Budget.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ เพราะด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างที่ยิ่งจากอาจารย์ทั้งท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรฤทธิ์ ชีรตยาศิรินนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ศรีวงศ์ สุมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อันันต์ แสงธีระปิติกุล และอาจารย์ อัมพร เล็กอุทัย ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าของท่านช่วยตรวจสอบฉบับและได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างประการอันมีค่าต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุก ๆ ท่านที่ให้กำลังใจกับผู้เขียนตลอดเวลา อย่างไร้ความ ขอขอบพระคุณ คุณพจนा อินทรพรหม ที่กรุณาช่วยตรวจสอบปรับแก้และคอยให้กำลังใจผู้เขียนเสมอมา

หากความคืออันพึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบให้แด่ คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด ครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้เขียน ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่เคยศึกษามาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ในด้านเศรษฐศาสตร์แก่ผู้เขียนเป็นแห่งแรก อย่างไรก็หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ผู้เขียนขออ้อมรับผิดแต่เพียงผู้เดียว

ธันวาคม ๒๕๖๘

พฤษภาคม ๒๕๖๘

ศูนย์วิทยบรพยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทศดย์อภิภาษาไทย.....	๘
บทศดย์อภิภาษาอังกฤษ.....	๙
กิตกรรมประการ.....	๑๐
สารบัญตาราง.....	๑๑
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ที่มาของปัญหา.....	๑
๑.๒ ความหมายของรายจ่ายแผง.....	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	๖
๑.๔ ขอบเขตของการศึกษาและแหล่งข้อมูล.....	๖
๑.๕ วิธีการศึกษา.....	๗
บทที่ ๒ แนวความคิดเกี่ยวกับรายจ่ายแผง.....	๘
๒.๑ ความสำคัญของรายจ่ายแผง.....	๙
๒.๒ กรอบโครงร่างการวิเคราะห์.....	๑๙
๒.๓ ผลงานวิจัยที่ได้ทำไว้แล้ว.....	๓๔
บทที่ ๓ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย.....	๔๙
๓.๑ ลักษณะโดยทั่วไป.....	๔๙
๓.๒ ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย.....	๕๔
๓.๓ หน่วยเสียภาษี.....	๕๖
๓.๔ โครงสร้างพื้นฐานของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย....	๕๙
บทที่ ๔ รายจ่ายแผงในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย.....	๕๙
๔.๑ รายจ่ายแผงในภาษีของเงินได้ที่ไม่ใช่มาจากการทำงาน.....	๕๙
๔.๒ รายจ่ายแผงในภาษีของเงินได้ที่มาจากการทำงาน.....	๖๖
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	๘๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๘๐
๕.๒ ขอเสนอแนะ.....	๘๒

หน้า

บรรณานุกรม	๔๔
ภาคผนวก	๔๗
ภาคผนวก ก. ประมวลรัชฎากร ๒๕๑๖	๔๘
ภาคผนวก ข. พระราชนิพัทธ์กิจและกฎหมายที่ราชบูรณะ	๑๓๑
ประวัติย่อผู้เขียน	๑๕๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่

หน้า

๒-๑	รายจ่ายแฟงในภาษีเงินได้ของรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกาปี พ.ศ. ๑๙๗๘ (แยกตามสาขาวารายจ่าย).....	๓๕
๒-๒	รูปแบบของการอุดหนุนกิจการที่สำคัญจากรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกาปี งบประมาณ ๑๙๗๐.....	๓๗
๒-๓	รายจ่ายแฟงในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากองสหรัฐอเมริกาปีงบประมาณ ๑๙๗๙.....	๓๙
๔-๑	ดอกเบี้ยเงินฝากบางประเภทที่จ่ายให้ผู้ฝากในปี พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๔๗
๔-๒	เงินเป็นผลสหกรณ์ปี พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๔๙
๔-๓	ผลการคำนวณงานของกองทุนรวมในปี พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๖๙
๔-๔	เงินได้ของกองทุนรวมและรายจ่ายแฟงในภาษี.....	๖๗
๔-๕	ดอกเบี้ยเงินฝากประเทกของทรัพย์ของสหกรณ์ต่าง ๆ ที่จ่ายในปี พ.ศ. ๒๕๑๖..	๖๔
๔-๖	เงินได้บางประเภทของข้าราชการที่ได้รับการยกเว้นภาษี.....	๖๖
๔-๗	เงินได้จากการรักษาความมั่นคงของประเทศไทยตามส่วนราชการที่จ่าย....	๖๘
๔-๘	เงินได้ของพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่ต้องเสียภาษี.....	๗๔
๔-๙	เงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่งสำหรับข้าราชการที่ทำงานประจำในต่างประเทศ (พ.ช.ต.) พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๗๖
๔-๑๐	ค่าสอน ค่าสอบ จำแนกตามส่วนราชการที่จ่าย.....	๗๘
๔-๑๑	รางวัลเพื่อการศึกษาหรือคันคว้าในวิทยาการจำแนกตามส่วนราชการปี พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๘๑
๔-๑๒	บ้านญาติเศษ บ้านเงินญาติเศษ บ้านญาติกoth บ้านเงินจอกoth.....	๘๔
๔-๑๓	ลำดับรายการตามความสำคัญของรายจ่ายแฟงในภาษีของเงินได้ประเภทที่ไม่ ใช่มาจากการทำงาน ปี พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๘๘
๔-๑๔	ลำดับรายการตามความสำคัญของรายจ่ายแฟงในภาษีของเงินได้ประเภทมาจาก การทำงานปี พ.ศ. ๒๕๑๖.....	๙๙